

ΤΟ ΘΕΜΑ 1

Ακόμα και οι μέχρι πρόσφατα αλώβητες από την κρίση, Deutsche Bank και HSBC, φαίνεται να έχουν υποστεί σημαντικά πλήγματα. Οι τελευταίες πληροφορίες προκάλεσαν σημαντικές ρευστοποιήσεις στα χρηματιστήρια Ευρώπης και ΗΠΑ, δημιουργώντας φόβους για νέα «βουτιά» των μετοχών, αντίστοιχη εκείνης του φθινοπώρου. Λονδίνο και Βερολίνο αναγκάζονται να κρατικοποιήσουν τράπεζες για να στηρίξουν την κεφαλαιακή τους βάση.

Η ΚΡΙΣΗ «ΑΓΓΙΖΕΙ» DEUTSCHE ΚΑΙ HSBC

Φόβοι στις αγορές για νέο... φθινόπωρο

ΤΟΥ ΧΑΡΗ ΣΑΒΒΙΔΗ

Στη δίνη των έντονων ρευστοποιήσεων του φθινοπώρου επέστρεψαν, χθες, τα χρηματιστήρια Ευρώπης και ΗΠΑ καθώς οι φόβοι για την υγεία του χρηματοοικονομικού συστήματος στοιχειώνουν εκ νέου τους επενδυτές. Το ιδιαίτερα ανησυχητικό νεότερο στοιχείο είναι ότι πλέον πλήττονται ακόμα και τράπεζες που μέχρι σήμερα έδειχναν να μην τις «αγγίζει» η κρίση. Η Deutsche Bank ανακοίνωσε χθες την πρώτη ζημιογόνο χρήση της τις πέντε τελευταίες δεκαετίες, χάνοντας 4,8 δισ. ευρώ μόνο το τελευταίο τρίμηνο του 2008. Συνολικά το 2008 η μεγαλύτερη γερμανική τράπεζα κατέγραψε ζημιές 3,9 δισ. ευρώ, έναντι κερδών 6,5 δισ. ευρώ το 2007. Ο επικεφαλής της τράπεζας, Τζόσεφ Άκερμαν, δήλωσε «πολύ απογοητευμένος» με τα αποτελέσματα. Λίγο νωρίτερα η διοίκηση ανακοίνωνε αναδιαπραγμάτευση της συμφωνίας του Σεπτεμβρίου για την απόκτηση της Postbank από την Deutsche Post, προκειμένου η Deutsche Bank να διατηρήσει περισσότερα ρευστά διαθέσιμα, στην προσπάθεια ο δείκτης κεφαλαιακής της επάρκειας να παραμείνει στο επίπεδο του 10%, όπου βρισκόταν στα τέλη του 2008. Το εξαιρετικά ενδιαφέρον στοιχείο είναι ότι με τη νέα συμφωνία η Deutsche Post, στην οποία ανήκει η Postbank (με το μεγαλύτερο δίκτυο λιανικής τραπεζικής στη χώρα), θα αποκτήσει 8% των μετοχών της Deutsche. Καθώς στο γερμανικό δημόσιο ανήκει το 30% της Deutsche Post, αρκετοί εί-

κάλυψε ότι η γερμανική κυβέρνηση έχει ήδη αποφασίσει να προχωρήσει σε μερική κρατικοποίηση και της Hypo Real Estate, για να τονώσει την κεφαλαιακή της βάση.

ΒΡΕΤΑΝΙΑ » Σημαντικό πλήγμα δέχθηκε χθες και η μεγαλύτερη τράπεζα της Ευρώπης, HSBC, που μέχρι πρότινος εμφανιζόταν αλώβητη από την κρίση. Σημείωμα αναλυτή της Morgan Stanley υποστηρίζει ότι η βρετανική τράπεζα θα αναγκαστεί να περιορίσει κατά το ήμισυ το μέρισμα που θα δώσει στους μετόχους το 2009 και ότι θα χρειαστεί να αντλήσει 30 δισ. δολ. από την αγορά για να ενισχύσει την κεφαλαιακή της βάση. Η διοίκηση της HSBC αρνήθηκε να σχολιάσει την είδηση αλλά οι μετοχές της τράπεζας υποχώρησαν στο χαμηλότερο της τελευταίας 7ετίας. Την προηγούμενη εβδομάδα η βρετανική κυβέρνηση αναγκάστηκε να καλύψει με κεφάλαια του Δημοσίου τις αυξήσεις κεφαλαίου των Lloyds και HBOS, αποκτώντας έτσι το 43% των μετοχών του ομίλου που προέκυψε από τη συγχώνευση των δύο τραπεζών. Ειδικά αν η HSBC αναγκαστεί να περιορίσει σημαντικά το μέρισμά της, η τιμή της μετοχής θεωρείται εξαιρετικά πιθανό να υποχωρήσει περαιτέρω.

ΗΠΑ » Το κλίμα για τις τραπεζικές μετοχές ήταν αρνητικό και στις ΗΠΑ, καθώς προχθές το βράδυ, ο επικεφαλής της Fed, Μπεν Μπερνάνκε, έκανε λόγο για ύπαρξη κι άλλων «τοξικών» χρεογράφων στα χαρτοφυλάκια. Ο αντιπρόεδρος της Fed, Ντόναλντ Κον, παραδέχθηκε, από την πλευρά του, ότι υπάρχουν ερωτήματα για την αξία των τραπεζών, λόγω της αδυναμίας ρευστοποίησης των τίτλων που αυτές κατέχουν. Ήδη ο τραπεζικός επιμέρους δείκτης του S&P-500 έχει υποχωρήσει πάνω από 12% τον Ιανουάριο. Σημαντικές πιέσεις δεχόταν και χθες η μετοχή της Citigroup, δύο μόλις ημέρες μετά την ανακοίνωση πώλησης της Smith Barney (χρηματοπιστωτικός βραχίονας του ομίλου Citi) στη Morgan Stanley. Χθες έντονη ήταν η φημολογία εγκατάλειψης συνολικά του μοντέλου της μίας, μεγάλης και ισχυρής τράπεζας, που εφάρμοσε η αμερικανική τράπεζα τα τελευταία χρόνια. Η Citi φέρεται διατεθειμένη να δημιουργήσει μία «κακή τράπεζα», με περιουσιακά στοιχεία 600 δισ. δολ. (περίπου το ένα τρίτο του χαρτοφυλακίου της), την οποία στη συνέχεια θα προσπαθήσει να «ξεφορτωθεί» μαζί με τα «τοξικά» της χρεόγραφα.

» **Η Deutsche Bank** ανακοίνωσε χθες την πρώτη ζημιογόνο χρήση της τις 5 τελευταίες δεκαετίες, χάνοντας 4,8 δισ. ευρώ μόνο το τελευταίο τρίμηνο του 2008.

ναί εκείνοι που κάνουν λόγο για έμμεση κρατικοποίηση. Με την αλλαγή στους όρους της αρχικής συμφωνίας η απόκτηση του 62,4% των μετοχών της Postbank από την Deutsche θα στοιχίσει 4,9 δισ. ευρώ, την ώρα που η κεφαλαιοποίηση της πρώτης εκτιμάται στα 3 δισ. ευρώ. Η αρχική συμφωνία προέβλεπε την πώληση του 30% των μετοχών έναντι 2,8 δισ. ευρώ.

Την προηγούμενη εβδομάδα η γερμανική κυβέρνηση αναγκάστηκε να αποκτήσει το 25% των μετοχών (καταστατική μειοψηφία) της δεύτερης μεγαλύτερης τράπεζας, Commerzbank, προκειμένου να την ενισχύσει με νέα κεφάλαια. Χθες το Reuters απο-

ΤΑ ΠΛΗΓΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

- **Deutsche Bank**
Ζημιές για πρώτη φορά εδώ και μισό αιώνα σημείωσε η μεγαλύτερη γερμανική τράπεζα το 2008. Το Δημόσιο γίνεται μεγαλομέτοχος της τράπεζας, καθώς οι όροι εξαγοράς της Postbank αναπροσαρμόζονται για να διατηρήσει περισσότερο ρευστό η Deutsche.
- **Commerzbank - Dresdner**
Η κυβέρνηση απέκτησε την προηγούμενη εβδομάδα το 25% των μετοχών στον δεύτερο μεγαλύτερο τραπεζικό όμιλο της χώρας.
- **Hypo Real Estate**
Τη μερική κρατικοποίηση της τράπεζας φέρεται να εξετάζει η κυβέρνηση.

ΒΡΕΤΑΝΙΑ

- **HSBC**
Η Morgan Stanley μείωσε τις προβλέψεις της για την κερδοφορία της HSBC και υποστηρίζει ότι η μεγαλύτερη ευρωπαϊκή τράπεζα θα χρειαστεί να αντλήσει κεφάλαια 30 δισ. δολ. από την αγορά.
- **Lloyds Group**
Η αποτυχία κάλυψης των αυξήσεων κεφαλαίου από την Lloyds και την HBOS (η πρώτη εξαγόρασε τη δεύτερη) από ιδιώτες ανάγκασε την κυβέρνηση να παρέμβει, αποκτώντας το 43% των μετοχών του ομίλου.
- **Barclays**
Την απόλυση 2.100 εργαζομένων της ανακοίνωσε η τράπεζα, αυξάνοντας σε 4.600 τις χαμένες θέσεις εργασίας στη Βρετανία μόνο την τελευταία εβδομάδα.

ΗΠΑ

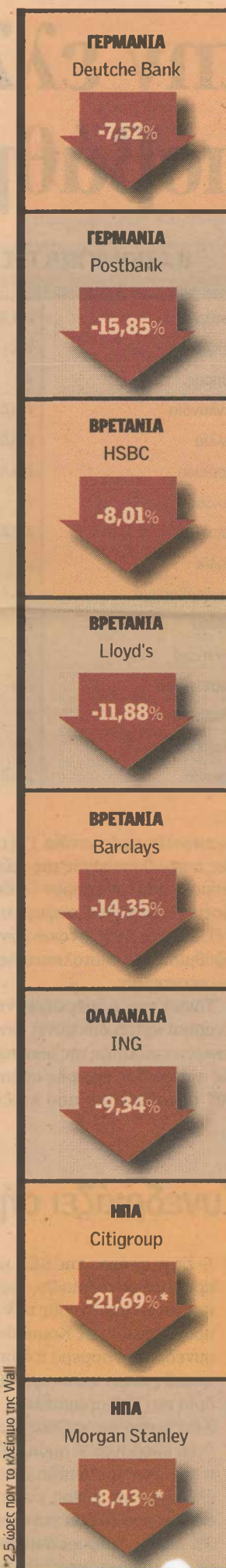
- **Fed**
Ανησυχίες για την ύπαρξη κι άλλων «τοξικών» χρεογράφων στα τραπεζικά χαρτοφυλάκια εξέφρασαν ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος της κεντρικής τράπεζας των ΗΠΑ.
- **Citigroup**
Στην πώληση της Smith Barney στη Morgan Stanley αναγκάστηκε να προχωρήσει η μέχρι πρόσφατα μεγαλύτερη τράπεζα του πλανήτη. Η διοίκηση της Citi φέρεται διατεθειμένη να «σπάσει» τον όμιλο σε μία «κακή» και μία «καλή» τράπεζα.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

- **ING**
Την απόλυση 750 εργαζομένων στις ΗΠΑ (7% του εκεί εργατικού δυναμικού της) ανακοίνωσε ο ολλανδικός όμιλος.

ΙΤΑΛΙΑ

- **Unicredit**
Επενδυτές στη Μέση Ανατολή αναζητά η διοίκηση της δεύτερης μεγαλύτερης ιταλικής τράπεζας, όπου ήδη δεύτερος μεγαλύτερος μέτοχος είναι η Κεντρική Τράπεζα της Λιβύης.

*2,5 ώρες πριν το κλείσιμο της Wall

ΤΟ ΘΕΜΑ 2

Μονόδρομο θεωρούν οι αγορές τη λήψη σκληρών μέτρων, με την S&P να υποβαθμίζει την πιστοληπτική ικανότητα της οικονομίας, στα χαμηλότερα επίπεδα της ευρωζώνης, αντιδρώντας στη δημοσιονομική επιδείνωση και σηματοδοτώντας περαιτέρω επιδείνωση στους όρους δανεισμού για το Δημόσιο.

ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΠΑΝΩ ΑΠΟ 4% ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΕ ΥΨΗΛΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΕΩΣ ΤΟ 2012

Πλήγμα στην ελληνική οικονομία από την υποβάθμιση της S&P

ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΑΡΛΑΠΑΝΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΣΗ ΠΑΠΑΔΗ

Την πιστοληπτική ικανότητα της οικονομίας, σε A-/A-2 με σταθερή προοπτική, από A/A-1, υποβάθμισε χθες η Standard & Poor's εξαιτίας της επιδεινούμενης ανταγωνιστικότητας και του αυξανόμενου δημοσιονομικού ελλείμματος, που βλέπει να εκτινάσσεται φέτος άνω του 4%. Διατηρεί την οικονομία σε «επιτήρηση» για νέα υποβάθμιση εάν επιδεινωθούν περισσότερο από ό,τι προσδοκά τα δημοσιονομικά μεγέθη της χώρας, ενώ διαβλέπει αυξανόμενους κινδύνους για ύφεση.

Μετά το «κτύπημα» της S&P η αγωνία του οικονομικού επιτελείου μεταφέρεται στο «μέταπο» της Moody's και της Fitch, καθώς νέα υποβάθμιση θα ενέπλεκε τα πράγματα

εν όψει της πρώτης μεγάλης κοινοπρακτικής έκδοσης ομολόγων, ίσως και την ερχόμενη εβδομάδα. Εν των μεταξύν η υποβάθμιση, από την Παρασκευή που είχε προαναγγελθεί, προκάλεσε άνοδο στα spread των ομολόγων αλλά και στα Credit Default Swap, δηλαδή τα ασφάλιστρα κινδύνου έναντι πιθανής χρεωκοπίας της χώρας.

Από την πλευρά της Fitch, σύμφωνα με απολύτως ασφαλείς πληροφορίες της «Η», δεν υπάρχει άμεση βιασύνη για επικαιροποίηση της αξιολόγησης, με το διεθνή οικο να περιμένει το επικαιροποιημένο Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης αλλά και τα οριστικά στοιχεία για το έλλειμμα του 2008, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν θα δράσει εάν το κρίνει απαραίτητο. Αντίστοιχη αίσθηση φέρεται να έχει το οικονομικό επιτελείο και από τη Moody's, η οποία σε πρόσφατη τοποθέτηση της είχε σχεδόν αποκλείσει το «δρόμο» της αναβάθμισης. Η Fitch υποβάθμισε την προοπτική της αξιολόγησης, τον Οκτώβριο, επιφυλασσόμενη για περαιτέρω αναθεωρήσεις.

ΘΛΙΒΕΡΗ ΠΡΩΤΙΑ » Η Ελλάδα καθίσταται η πρώτη χώρα της ευρωζώνης που υποβαθμίστηκε μετά την έναρξη της χρηματοπιστωτικής κρίσης τον Αύγουστο του 2008, όπως επισημαίνουν και οι Financial Times, με την Ελλάδα να έχει τη χαμηλότερη αξιολόγηση στην ευρωζώνη. Πρέπει να σημειωθεί ότι η S&P, εκτός από την Ελλάδα, είχε θέσει επίσης στον προθάλαμο υποβάθμισης, Ισπανία,

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ S&P

Χώρα	Βαθμολογία
Αυστρία	AAA
Βέλγιο	AA+
Κύπρος	A+
Φινλανδία	AAA
Γαλλία	AAA
Γερμανία	AAA
Ελλάδα	A-
Ιρλανδία	AAA
Ιταλία	A+
Λουξεμβούργο	AAA
Μάλτα	A
Ολλανδία	AAA
Πορτογαλία	AA-
Σλοβακία	A+
Σλοβενία	AA
Ισπανία	AAA

Πορτογαλία και Ιρλανδία. Για την τελευταία χθες ο πρωθυπουργός της διέψευσε δημοσιεύματα που τον έφεραν να έχει κάνει δηλώσεις για πιθανή προσφυγή της χώρας στο ΔΝΤ. Χθες η S&P, ανακοινώνοντας την υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της οικονομίας:

Τόνισε πως η συνεχιζόμενη χρηματοοικονομική κρίση διευρύνει την απώλεια ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Εκτιμά πως η περίοδος ισχυρής ανάπτυξης 2002 • 2007 συνοδεύτηκε από επιδείνωση των

χρόνιων διαρθρωτικών αδυναμιών της οικονομίας, που αντικατοπτρίζονται στη διαφορά πληθωρισμού με την ευρωζώνη, το αυξανόμενο κόστος ανά μονάδα εργασίας και το διαρκώς διευρυνόμενο έλλειμμα στο ισοζύγιο πληρωμών που το τοποθετεί στο 14% του ΑΕΠ πέρσι. «Κατά τη γνώμη μας η συνεχιζόμενη επιβράδυνση στην πιστωτική επέκταση πιθανόν θα οδηγήσει σε μείωση της εγχώριας ζήτησης, αυξάνοντας επομένως τον κίνδυνο ύφεσης και μίας παρατεταμένης περιόδου διόρθωσης».

Κάνει λόγο για επαναλαμβανόμενη αποτυχία της κυβέρνησης να πετύχει τους στόχους των προϋπολογισμών που σε συνδυασμό με υπερβολική στήριξη στα έσοδα, μέτρα που αύξαναν το έλλειμμα και υπερβάσεις δαπανών προκάλεσε διαρθρωτικές αδυναμίες στη δημοσιονομική διαχείριση. Ζητά μεταρρυθμίσεις στο σκέλος των δαπανών και εκτιμά πως οι αυξημένες δαπάνες για την εξυπηρέτηση του χρέους και η κοινωνική πίεση για παροχές, εν μέσω της κρίσης, αποδυναμώνουν την πιθανότητα βελτίωσης των στόχων του προϋπολογισμού μέσω της βελτίωσης στη συλλογή εσόδων και τους αυξημένους φόρους εισοδήματος και ακίνητης περιουσίας

Τα παραπάνω σε συνδυασμό με το ότι θεωρούν αισιόδοξες τις προβλέψεις για τον φετινό ρυθμό ανάπτυξης καθιστούν ανέφικτο το στόχο για το έλλειμμα. «Πιστεύουμε πως το έλλειμμα ενδεχομένως να υπερβεί το 4% το 2009, και με τις υφιστάμενες πολιτικές, είναι απίθανο να βελτιωθεί σημαντικά έως το 2012. Ως αποτέλεσμα το χρέος φαίνεται να βαίνει αυξανόμενο και είναι πιθανόν να

υπερβεί το 100% έως το 2011» εκτιμά η S&P. Φέτος, βλέπει έλλειμμα 3,5% και χρέος 94,1%. Προσδοκά πως το χρέος θα σταθεροποιηθεί στην περιοχή του 100%, εξέλιξη που αντανάκλασε τη σταθερή προοπτική. Υπογραμμίζει όμως πως «η συνεχιζόμενη εξασθένηση στα δημόσια οικονομικά και επακόλουθη περαιτέρω αύξηση στο δημόσιο χρέος, άνω των τρεχουσών εκτιμήσεων μας θα μπορούσαν να προκαλέσουν νέα πίεση στην αξιολόγηση». Η αξιολόγηση θα μπορούσε να αυξηθεί εάν γίνονταν διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στα δημόσια οικονομικά που θα οδηγούσαν σε ξεκάθαρη και αξιόπιστη δημοσιονομική εξυγίανση και μείωση του χρέους. Αυτό θα μπορούσε να υποστηριχθεί περαιτέρω από μέτρα για το ασφαλιστικό και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας.

ΑΝΟΔΟΣ SPREAD » Η υποβάθμιση, που είχε προαναγγελθεί την προηγούμενη Παρασκευή, προκάλεσε χθες νέα άνοδο στα spread των ομολόγων αλλά και στα Credit Default Swaps, CDS, δηλαδή στα ασφάλιστρα κινδύνου που πληρώνουν οι επενδυτές για να διασφαλιστούν έναντι του ενδεχομένου πιθανής χρεοκοπίας. Όπως μετέδωσε χθες το Bloomberg το CDS για τα ελληνικά πενταετή ομόλογα αυξήθηκε στις 250 μονάδες, χθες κινείτο στις 231, ενώ ανοδικά κινήθηκαν τα CDS και άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Το spread του δεκαετούς ομολόγου, έναντι του Γερμανικού Bund έκανε νέο ρεκόρ έως το 2,47%, από 2,43% προχθές, ενώ από την Παρασκευή που προαναγγέλλθηκε η υποβάθμιση αυξήθηκε κατά περίπου 30 μονάδες βάσης.

Συνεδριάζει σήμερα το «Διευθυντήριο» για την οικονομία

» Στον απόηχο της S&P και ενόψει της κρίσιμης συνεδρίασης του Eurogroup και της ανακοίνωσης των ενδιάμεσων προβλέψεων της Κομισιόν τη Δευτέρα, συνεδριάζει σήμερα η διυπουργική επιτροπή για την οικονομία, υπό την προεδρία του Κ. Καραμανλή.

Χθες ο υπουργός Οικονομίας σχολίασε ότι η υποβάθμιση προκλήθηκε από το ότι η χώρα αντιμετωπίζει τη χώρα με υψηλό έλλειμμα και χρέος, ενώ εμμέσως πλην σαφώς προιδέαζει για έλλειμμα άνω του 3% πέρσι. Διαφοροποιήθηκε σε σχέση με το προκάτοχο του επιχειρώντας φι-

λολαϊκή στροφή καθώς δήλωσε χθες ότι σε μία δύσκολη συγκυρία δεν είναι πρώτο ζητούμενο ο μνημονισμός των ελλειμμάτων, «αδιαφορώντας για τις κοινωνικές επιπτώσεις».

ΕΛΛΕΙΜΜΑ » Σημείωσε όμως πως οφείλουμε να μειώσουμε σταδιακά το έλλειμμα, όχι επειδή το επιβάλλει το Σύμφωνο Σταθερότητας αλλά γιατί έχουμε χρέος, κάτι που θα επιδιωχθεί με το ΠΣΑ που πρόκειται να κατατεθεί έως το τέλος του μήνα. Ο επικεφαλής του ΔΔΗΧ κ. Σπ. Παπα-

νικολάου δήλωσε στο Reuters ότι η υποβάθμιση δεν ήταν έκπληξη, έκανε λόγο για οριακές επιπτώσεις στα spread και τη ζήτηση για ελληνικό χρέος ενώ εκτίμησε πως η Ελλάδα δεν θα αντιμετωπίσει πρόβλημα να καλύψει τις δανειακές τις ανάγκες.

Από την πλευρά της αγοράς ο επικεφαλής του τμήματος ανάλυσης της EFG Eurobank, κ. Γκ. Χαρδούβελης χαρακτήρισε αναμενόμενη την υποβάθμιση, εκτιμώντας ως θετικό το ότι η υποβάθμιση έγινε μόνο κατά ένα βήμα και όχι περισσότερο.